

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Handboek verantwoording
cultuursubsidies**

INSTELLINGEN

2025-2028

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Wetgeving en richtlijnen	4
<i>Procedure</i>	5
1. Onderdelen van de verantwoording	6
1.1 <i>Bestuursverslag</i>	6
1.2 <i>Jaarrekening</i>	7
1.3 <i>Beknopt kwantitatief activiteitenoverzicht</i>	7
1.4 <i>Accountantsproducten</i>	8
2. Verantwoording van projectsubsidies	9
2.1 <i>Projectsubsidie kleiner dan € 25.000</i>	9
2.2 <i>Projectsubsidie vanaf € 25.000 tot € 125.000</i>	9
2.3 <i>Projectsubsidie vanaf € 125.000 als onderdeel van de reguliere jaarverantwoording</i>	9
2.3.1 <i>Projectsubsidie vanaf € 125.000 in separate verantwoording</i>	10
2.3.2 <i>Projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren</i>	11
4. Modellen voor de verantwoording	14
4.1 <i>Verantwoording bis-subsidie regionale musea</i>	14
4.2 <i>Model balans en exploitatierekening</i>	16
Model I - Balans	16
Model II - Exploitatierekening	20
4.3 <i>Model kwantitatief activiteitenoverzicht</i>	23
Model III – Kwantitatief activiteitenoverzicht	23
5. Beleidsinformatie	30
6. Definitielijst en toelichting voor de verantwoording van cultuursubsidies	32

INLEIDING

Het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2025-2028 (hierna: handboek) is een nadere uitwerking van de verantwoordingsvoorschriften in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid (hierna: Rsc).¹

Het handboek is bedoeld voor:

- instellingen die op grond van artikel 4a van de Wet op het specifiek cultuurbeleid een **vierjaarlijkse instellingssubsidie** voor de periode 2025-2028 ontvangen;
- instellingen die op grond van het Besluit op het specifiek cultuurbeleid een **projectsubsidie** ontvangen. Rapportage van de besteding van deze projectsubsidies vindt plaats door middel van uw reguliere jaarverantwoording dan wel door separate verantwoording. Zie hiervoor hoofdstuk 2 van het handboek.

Instellingen die op grond van artikel 2.8 van de Erfgoedwet belast zijn met het **beheer van museale cultuurgoederen** van de Staat of andere cultuurgoederen en daarvoor gesubsidieerd worden, verantwoorden hun subsidie volgens de regels van het *Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie subsidieperiode 2025-2028* (zie www.cultuursubsidie.nl).

Voor fondsen die op grond van artikel 4c van de Wet op het specifiek cultuurbeleid subsidie ontvangen geldt het *Handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen subsidieperiode 2025-2028* (zie www.cultuursubsidie.nl).

Met uw bestuursverslag, jaarrekening en beknopt kwantitatief activiteitenoverzicht legt u jaarlijks verantwoording af aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) over de besteding van de verleende (project)subsidie(s). Daarnaast bieden de gegevens over de financiën en activiteiten van instellingen belangrijke informatie over ontwikkelingen in de sector. Uitgangspunten voor de verantwoording zijn uw activiteitenplan, begroting en kwantitatief activiteitenoverzicht voor de periode 2025-2028 en de verleningsbeschikking(en) voor de (project)subsidie(s).

WETGEVING EN RICHTLIJNEN

Onder meer de volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (BW 2 Titel 9), met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 tot en met 16;² -
- Wet op het specifiek cultuurbeleid (Wsc)
- Besluit op het specifiek cultuurbeleid (Bsc)
- Regeling op het specifiek cultuurbeleid (Rsc)
- Wet Normering Topinkomens (WNT)
- Beleidsregel verlaging cultuursubsidies
- Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk)³
- De voorschriften over financiële derivaten in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 zijn overeenkomstig van toepassing, met uitzondering van de voorschriften over het treasury statuut, de artikelen 6,7 en 10 en de paragrafen 4 en 5. Een nadere toelichting is in de verleningsbeschikking opgenomen.
- de Europese (daarmee wordt bedoeld Europese richtlijnen 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieopdrachten en 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten) en de nationale wet- en regelgeving inzake aanbestedingen (daarmee wordt bedoeld artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012: de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit en de Gids Proportionaliteit).

Bovenstaande wetten en regelingen zijn te vinden via de websites www.rijksoverheid.nl, www.cultuursubsidie.nl of www.wetten.nl.

² Met dien verstande dat de winst- en verliesrekening wordt vervangen door een exploitatierekening; op deze exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.

³ Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 (RJ 640 – organisaties zonder winstoogmerk). Daar waar specifieke wet- of regelgeving of subsidievoorschriften gelden die afwijken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan deze vóór op de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

PROCEDURE

De verantwoording over het betreffende boekjaar dient u uiterlijk op 30 april na het eerste, tweede en derde jaar van de vierjaarlijkse subsidieperiode in.

Na afloop van de vierjaarlijkse periode dient u uiterlijk op 5 mei 2029 uw jaarverantwoording over het laatste boekjaar in. Deze jaarverantwoording beschouwen wij tevens als de aanvraag tot vaststelling van de subsidie. Na beoordeling van deze jaarverantwoording wordt uw subsidie vastgesteld.

Als u naast de vierjaarlijkse instellingssubsidie één (of meer) projectsubsidie(s) heeft ontvangen, dan dient u tevens rekening te houden met de aanwijzingen in hoofdstuk 2 (Verantwoording van projectsubsidie).

U wordt jaarlijks rond februari door ons geïnformeerd over de manier waarop u uw jaarverantwoording kunt aanleveren bij OCW. Wij verzoeken u kennis te nemen van deze instructie en de aanwijzingen te volgen.

1. ONDERDELEN VAN DE VERANTWOORDING

De jaarlijkse verantwoording en de aanvraag tot vaststelling van de vierjaarlijkse instellingssubsidie bestaat uit drie onderdelen: een bestuursverslag, een jaarrekening en een beknopt kwantitatief activiteitenoverzicht. Daarnaast voegt de accountant een aantal accountantsproducten toe. Voor de verantwoording hanteert OCW voorgeschreven modellen. Het is verplicht het juiste model te hanteren. In hoofdstuk 3 treft u de modellen aan en is vermeld welke variant exploitatierekening en activiteitenoverzicht op welke instelling van toepassing is. Voor instellingen die op grond van art. 3.26 van de Rsc subsidie ontvangen (de regionale musea), gelden aangepaste eisen. Zie paragraaf 3.1.

1.1 BESTUURSVERSLAG

Het bestuursverslag (als bedoeld in artikel 2.15 van de Rsc) is zakelijk van aard en wordt ondertekend door het bestuur. Al dan niet in aanvulling op elementen die zijn voorgeschreven in de Richtlijnen Jaarverslaggeving RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk), bevat het bestuursverslag in ieder geval:

- a. een toelichting op:
 - het exploitatieresultaat;
 - de financiële positie, waarbij tevens wordt ingegaan op het beleggingsbeleid, voor zover u of een gelieerde instelling beleggingen heeft, en op eventueel gebruikte financiële derivaten;
 - het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten.
- b. een beknopte inzichtelijke kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar. Hierbij reflecteert u tevens op;
 - de toepassing van de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie.
 - de uitvoering van de eventueel door u beschreven digitale strategie.
- c. een toelichting waaruit blijkt dat uw instelling is aangesloten bij bestaande collectieve afspraken over honorering binnen uw sector, dan wel, indien er in uw sector geen bestaande afspraken over honorering zijn, een toelichting waaruit blijkt welke honoreringsrichtlijn uw instelling volgt;
- d. een toelichting op de tabel werkzame personen;
- e. (indien van toepassing) het activiteitenverslag van de door u ontvangen ICB-projectsubsidie met een toelichting op de specifieke aandachtspunten die in de subsidiebeschikking zijn vermeld;
- f. (indien van toepassing) het activiteitenverslag van (een) projectsubsidie(s).

1.2 JAARREKENING

De jaarrekening, als bedoeld in artikel 2.26 van de Rsc, bevat de volgende onderdelen:

- Balans

De balans dient opgesteld te worden volgens model I.

Alle balansposten dienen te worden toegelicht.

- Exploitatierekening

De exploitatierekening dient opgesteld te worden volgens model II (a, b of c).

Op de exploitatierekening geeft u een toelichting.

Gelieerde rechtspersonen (dochtermaatschappij van een rechtspersoon)

De jaarrekening van een ontvanger van een vierjaarlijkse instellingssubsidie gaat vergezeld van de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van de instelling als bedoeld in artikel 24a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. In plaats van afzonderlijke jaarrekeningen van de dochtermaatschappijen kan een geconsolideerde jaarrekening worden ingediend, waarin de afzonderlijke jaarrekeningen van moeder en dochter(s) zijn opgenomen. De separate jaarrekening van de moedermaatschappij (de instelling waarvoor u de vierjaarlijkse instellingsubsidie ontvangt) is onder meer bepalend voor de digitale invoer en de berekening van de eigen inkomsten.

De jaarrekening moet (digitaal) gewaarmerkt zijn of dient op elke pagina een waarmerk, stempel of paraaf van de accountant te hebben.

1.3 BEKNOPT KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT

Het kwantitatief activiteitenoverzicht heeft betrekking op de activiteiten die zijn verricht in het jaar waarop de verantwoording betrekking heeft en dient opgesteld te worden volgens model III (welke op uw instelling van toepassing is). U neemt in het model alleen de kwantitatieve gegevens op. In uw bestuursverslag geeft u een beknopte en inzichtelijke kwalitatieve toelichting op de activiteiten in relatie tot de voorgenomen activiteiten opgegeven in uw activiteitenplan 2025-2028. Indien u kwantitatieve gegevens opneemt in de toelichting op uw activiteiten in het bestuursverslag dienen deze overeen te komen met de cijfers in uw kwantitatief activiteitenoverzicht. In het geval van verschillen hiertussen wijzen wij u erop dat de cijfers uit het kwantitatief activiteitenoverzicht voor ons altijd leidend zijn.

N.B.: Het kwantitatief activiteitenoverzicht is geen object van accountantscontrole.

1.4 ACCOUNTANTSPRODUCTEN

De jaarlijkse verantwoording wordt conform artikel 2.27 van de Rsc door uw accountant voorzien van de volgende producten:

- De controleverklaring bij de jaarrekening, opgenomen in uw jaarrekening onder 'Overige gegevens' (RJ 640.303).
- Het rapport van bevindingen.

Indien de accountant een rapport van bevindingen heeft opgesteld voegt u dat bij uw jaarverantwoording.

Voor de accountantscontrole dient de accountant de aanwijzingen te volgen van het *Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028*. Het protocol is bedoeld om, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, limitatief vast te leggen welke onderwerpen door de accountant moeten worden gecontroleerd.

2. VERANTWOORDING VAN PROJECTSUBSIDIES

Hoofdstuk 4 van de Rsc is van toepassing op de verstrekking van projectsubsidies.

2.1 PROJECTSUBSIDIE KLEINER DAN € 25.000

Als een projectsubsidie over de gehele looptijd kleiner is dan € 25.000 zal de minister de subsidie ambtshalve vaststellen binnen 22 weken na de in de verleningsbeschikking vermelde einddatum van het project. Dit betekent dat u geen aanvraag tot vaststelling hoeft in te dienen en over het project ook geen specifieke verantwoording of activiteitenverslag hoeft op te nemen. Wel kan de minister u verzoeken aan te tonen dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden voorwaarden.

2.2 PROJECTSUBSIDIE VANAF € 25.000 TOT € 125.000

Als een projectsubsidie € 25.000 of meer, maar minder dan € 125.000 bedraagt, dan dient u uiterlijk binnen achttien weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc). Indien u tevens een (vierjaarlijkse) instellingssubsidie ontvangt, kunt u er voor kiezen het activiteitenverslag in het bestuursverslag op te nemen, op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc).

Aan de hand van dit activiteitenverslag toont u aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc).

2.3 PROJECTSUBSIDIE VANAF € 125.000 ALS ONDERDEEL VAN DE REGULIERE JAARVERANTWOORDING

U dient uiterlijk binnen achttien weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag en een financieel verslag. Indien u tevens een (vierjaarlijkse) instellingssubsidie ontvangt, kunt u er voor kiezen de verantwoording van uw projectsubsidie(s) op te nemen in de jaarlijkse verantwoording of aanvraag tot vaststelling van instellingssubsidie (art. 5.10, lid 2 van de Rsc). Dit doet u als volgt:

- a. u neemt het activiteitenverslag op in het bestuursverslag van uw instellingssubsidie op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc). Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van

verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc);

- b. de financiële eindverantwoording over het project van de projectsubsidie neemt u op in de reguliere door een accountant gecertificeerde jaarrekening, op zodanige wijze dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc). Dit betekent dat dit een onderdeel van de accountantscontrole is. Hieronder vindt u een model die u kunt gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model a – Verantwoording van projectsubsidies, aflopend per ultimo verslagjaar

<i>Omschrijving</i>	<i>Toewijzing</i>	<i>Bedrag van</i>	<i>Totale</i>	<i>Te</i>
	<i>g</i>	<i>toewijzing</i>	<i>kosten</i>	<i>verrekenen</i>
				<i>ultimo</i>
	<i>kenmerk</i>	<i>Datum</i>	EUR	EUR
				<i>verslagjaar</i>
				EUR
Project [X]	[...]	[--/--/--]		
1. Activiteit A			1.	1.
2. Activiteit B			2.	2.
3. Activiteit C; etc.			3.	3.
		Totaal		
Project [Y]	[...]	[--/--/--]		
1. Activiteit A			1.	1.
2. Activiteit B			2.	2.
3. Activiteit C; etc.			3.	3.
		Totaal		

2.3.1 PROJECTSUBSIDIE VANAF € 125.000 IN SEPARATE VERANTWOORDING

Optioneel kunt u er ook voor kiezen om de verantwoording van een projectsubsidie separaat in te dienen. In dat geval dient u uiterlijk binnen achttien weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag, een financieel verslag en een controleverklaring.

- a. Het activiteitenverslag (art. 5.11, lid 3 van de Rsc):

- toont aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
- bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten;

- komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan dat is ingediend;
- bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.

b. Het financieel verslag (art. 5.12, lid 1):

- geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de subsidie door de subsidieontvanger;
- sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de subsidieverlening is ingediend;
- geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
- is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.

c. De controleverklaring (art. 5.12, lid 2):

- gaat vergezeld van een verklaring van een accountant;
- is opgesteld volgens het model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Zie hiervoor het *Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028*.

2.3.2 PROJECTSUBSIDIES MET EEN LOOPTIJD OVER MEERDERE BOEKJAREN

De minister kan bij projectsubsidies met een looptijd over meerdere jaren om een tussentijdse verantwoording vragen. In de beschikking kunt u vinden aan welke verantwoordingseisen u moet voldoen. De vereisten zijn, daar waar van toepassing, gelijk aan de hierboven beschreven verantwoordingseisen, de aanvraag tot vaststelling uitgezonderd. De aanvraag tot vaststelling vindt aan het einde van de projectperiode van de projectsubsidie plaats. Uiterlijk binnen achttien weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht, dient u een aanvraag tot vaststelling in.

De financiële verantwoording van projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren neemt u in tussentijdse boekjaren op zodanige wijze op in de jaarrekening dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc).

In de tussenliggende boekjaren neemt u een per balansdatum nog niet besteed deel van de subsidie, conform RJ 274, apart herkenbaar op de balans op als vooruit ontvangen subsidie (onder de kortlopende of langlopende schulden). Indien dit bedrag besteed wordt in een betreffend jaar dient u dit vrijgevallen bedrag in uw jaarrekening in de exploitatierekening te verantwoorden als subsidie publieke middelen. Hieronder vindt u een model dat u kunt gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model b – Verantwoording van projectsubsidies, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

<i>Omschrijving</i>	<i>Toewijzing</i>	<i>Bedrag van toewijzing</i>	<i>Saldo 01-01-20xx</i>	<i>Ontvangen t/m verslagjaar</i>	<i>Lasten in verslagjaar</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar</i>
	<i>Kenmerk - datum</i>	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Project [X]	[...]	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Project [Y]	[...]	_____	_____	_____	_____	_____	_____
	Totaal	_____	=====	=====	=====	=====	=====

2.4 PROJECTSUBSIDIES INTERNATIONAAL CULTUURBELEID

Indien van toepassing dient u de projectsubsidies voor internationaal cultuurbeleid (hierna ICB) op de volgende wijze te verantwoorden:

- Het activiteitenverslag van de ICB-projectsubsidie kunt u opnemen in uw bestuursverslag. In het verslag geeft u een toelichting op de specifieke aandachtspunten die in de beschikking tot subsidieverlening zijn vermeld.
- Het kwantitatief overzicht vult u conform onderstaand model in, in het jaarverantwoordingsformulier. Gegevens over de buitenlandse bezoekersprogramma's dient u hierin ook te verwerken. De specificatie per gehonoreerde aanvragen levert u aan in een aparte bijlage. Hiervoor kunt u onderstaand model gebruiken.

Model c – Kwantitatief activiteiten overzicht ICB-activiteiten

	<i>aantal</i>	<i>bedrag</i>
Totaal ontvangen aanvragen	--	€ --
Totaal gehonoreerde aanvragen	--	€ --

Model d – Specificatie per project

<i>Specificatie per project</i>							
naam instelling	naam project	type activiteit	(sub-) discipline	land	(aangevraagd) bedrag ⁴	(gehonoreerd) bedrag ⁵	ICB-doelstelling ⁶
--	--	--	--	--	€--	€--	D1, D2, D3 of IES

⁴ Aangevraagd bedrag: alleen invullen indien van toepassing.

⁵ Gehonoreerd bedrag: u vult hier het bedrag in dat aan een aanvrager is verleend. Indien het project door uw eigen instelling is uitgevoerd, neemt u het bedrag op dat aan het betreffende project is besteed.

⁶ Doelstelling 1 betreft een sterke positie van de Nederlandse culturele sector in het buitenland door zichtbaarheid, uitwisseling en duurzame samenwerking; doelstelling 2 is het met Nederlandse cultuuruitingen ondersteunen van de bilaterale relaties met andere landen en doelstelling 3 is de kracht van de culturele en creatieve sector gebruiken voor het bevorderen van duurzame ontwikkeling, met de Sustainable Development Goals (SDG's) als richtinggevend kader. Zie voor verdere uitleg bij de doelstellingen p. 8 van het beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2025-2028. Dutch Culture ten slotte kan in deze kolom aangeven welke middelen aan Internationale Erfgoedsamenwerking zijn besteed.

4. MODELLEN VOOR DE VERANTWOORDING

Voor de verantwoording van de subsidie gebruikt OCW een model voor de balans en exploitatierekening. Voor het kwantitatief activiteitenoverzicht zijn voor verschillende categorieën bis-instellingen aparte modellen ontwikkeld. In paragraaf 4.3 vindt u welk model activiteitenoverzicht per artikel op basis van de Rsc van toepassing is. Indien u subsidie ontvangt op grond van meerdere artikelen en ten aanzien hiervan geen aanvullende eisen zijn gesteld, dient u een balans, een exploitatierekening en meerdere activiteitenoverzichten te verstrekken.

4.1 VERANTWOORDING BIS-SUBSIDIE REGIONALE MUSEA

Musea die op grond van artikel 3.26 van de Rsc zijn opgenomen in de bis in de periode 2025-2028 ontvangen subsidie op basis van een ingediend projectplan en niet primair voor exploitatie. De jaarlijkse verantwoording wijkt daarom af van de bis-subsidies voor andere instellingen. De overige paragrafen van hoofdstuk 4 van het handboek zijn hiermee voor de regionale musea verder niet van toepassing. De aanvraag tot vaststelling vindt aan het einde van de bis-periode plaats en dient u uiterlijk op 5 mei 2029 na afloop hiervan in. De verantwoording over het betreffende boekjaar dient u uiterlijk op 30 april na het eerste, tweede en derde jaar van de vierjaarlijkse subsidieperiode in, vergezeld van onderstaande onderdelen:

- a. Het activiteitenverslag (art. 5.11, lid 3 van de Rsc):
 - toont aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen;
 - bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten;
 - komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan dat is ingediend;
 - bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
- b. Het financieel verslag (art. 5.12, lid 1):
 - geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de subsidie door de subsidieontvanger;
 - sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de subsidieverlening is ingediend;
 - geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
 - is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.
- c. De controleverklaring (art. 5.12, lid 2):
 - gaat vergezeld van een verklaring van een accountant;
 - is opgesteld volgens het model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Zie hiervoor het *Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028*.

4.2 MODEL BALANS EN EXPLOITATIEREKENING

MODEL I - BALANS

	Huidig	Vorig
ACTIVA	boekjaar	boekjaar
Vaste activa		
I Immateriële vaste activa		
II Materiële vaste activa		
III Financiële vaste activa		
Totale vaste activa		
Vlottende activa		
IV Voorraden		
V Vorderingen		
VI Effecten		
VII Liquide middelen		
Totale vlottende activa		
TOTALE ACTIVA		

	Huidig	Vorig
PASSIVA	boekjaar	boekjaar
Eigen vermogen		
I Algemene reserve		
II Bestemmingsreserves		
III Bestemmingsfondsen		
Totaal eigen vermogen		
Vorzieningen		
V Voorzieningen		
Totale voorzieningen		
Langlopende schulden		
VI Langlopende schulden		
Totale langlopende schulden > 1 jaar		
Kortlopende schulden		
VII Kortlopende schulden		
Totale kortlopende schulden < 1 jaar		
TOTALE PASSIVA		

TOELICHTING OP HET MODEL VOOR DE BALANS

Het is niet toegestaan van model I af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften.

Vaste activa

Als u subsidie ontvangt voor investering in vaste activa, dan vindt verantwoording van de subsidie niet plaats in de exploitatierekening. U neemt de investering op in de balans. De ontvangen subsidie neemt u op onder de Langlopende schulden met als subpost Investeringssubsidie in de toelichting. Deze post Investeringssubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten. Ditzelfde geldt voor activa verkregen om niet (schenking) of uit sponsoring. Deze dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde. De daarvoor verkregen sponsoring/schenking neemt u op in de toelichting onder de Langlopende schulden als subpost Sponsoring/ Schenking.

Aandachtspunt

De baten in de vorm van goederen of diensten dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en tegen die reële waarde opgenomen te worden onder de baten. Het gaat hier bijv. om verkrijging van een pand voor een bedrag lager dan de reële waarde, dan wel “om niet” of een niet of tegen gereduceerd tarief verrichten van diensten door een notaris. Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag (RJ 640.204). Indien van belangrijke baten in de vorm van zaken of diensten de waarde niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, wordt hiervan in de toelichting melding gemaakt (RJ 640.407).

Eigen vermogen

Bij het maken van onderscheid tussen algemene reserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen volgt u de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 (RJ 640.310-318).

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming, de wijze waarop het exploitatieresultaat aan een (bestemmings-)reserve of bestemmingsfonds wordt toegerekend en/of op een andere wijze wordt aangewend, voorziet u van een toelichting.

Aandachtspunt

Het verloop van de algemene reserve, bestemmingsreserves en -fondsen dient te worden toegelicht. De relatie tussen lasten in de exploitatierekening en uitputting van de bestemmingsreserves en –fondsen dient u eveneens toe te lichten. Ook de relatie met de resultaatbestemming (dotaties en aanwending) dient u inzichtelijk te maken en nader toe te lichten.

Voorzieningen

Bij deze post staat het u vrij subposten te gebruiken naar eigen inzicht. Volg bij het treffen van voorzieningen de bepalingen in artikel 374 BW 2 Titel 9 en tevens de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 252. Deze richtlijn geeft de voorwaarden aan waaronder een voorziening getroffen kan worden en de wijze waarop deze toegelicht moet worden.

U neemt in de toelichting in ieder geval het verloop van de voorziening, de waarderingsmethode en korte omschrijving van de aard van de voorziening op (zie RJ 252.5).

MODEL II - EXPLOITATIEREKENING

BATEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig Boekjaar
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):			
2 Recette/kaartverkoop			
3 Uitkoop (alleen podiumkunsten)			
4 Partage (alleen podiumkunsten)			
5 Overige publieksinkomsten			
6 Publieksinkomsten buitenland			
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)			
8 Sponsorinkomsten			
9 Vergoedingen coproducent			
10 Overige directe inkomsten			
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)			
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)			
13 Indirecte inkomsten			
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen			
15 Private middelen – bedrijven			
16 Private middelen - private fondsen			
17 Private middelen - goede doelenloterijen			
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)			
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)			

20 Baten in natura

Subsidies

21 Totaal structureel OCW

22 Totaal structureel Provincie

23 Totaal structureel Gemeente

24 Totaal structurele publieke subsidie overig

25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)

26 Incidentele publieke subsidies

27 **Totaal subsidies** (25+26)

TOTALE BATEN (19+20+27)

	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
LASTEN			
1. Beheerlasten materieel			
2. Beheerlasten personeel			
3. Beheerlasten totaal (1+2)			
4. Activiteitenlasten materieel			
5. Activiteitenlasten personeel			
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)			
TOTALE LASTEN (3+6)			
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)			
8. Saldo rentebaten/ -lasten			
EXPLOITATIERESULTAAT (7 + 8 + 9)			

RESULTAATBESTEMMING

Toevoeging/Onttrekking aan:

Bestemmingsreserves

TOELICHTING OP HET MODEL VOOR DE EXPLOITATIEREKENING

Het is niet toegestaan van model II af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften. Aan de batenkant wordt onderscheid gemaakt tussen eigen inkomsten en subsidies/bijdragen. De lasten worden onderscheiden naar beheerlasten en activiteitenlasten. Voor een nadere uitleg van genoemde (specifiek voor de verantwoording van cultuursubsidies) posten, zie de definitielijst in hoofdstuk 5.

Begrotingskolom

Zorg ervoor dat cijfers in de kolom Begroting overeenstemmen met de meerjarenbegroting die de minister heeft goedgekeurd. Voor een goed inzicht licht u de materiële verschillen tussen uw begroting en de realisatie toe.

Het kan voorkomen dat in de loop van de subsidieperiode substantiële wijzigingen in de jaarbegroting optreden ten opzichte van de meerjarenbegroting. In dat geval hanteert u de meest recente door de Raad van Toezicht of bestuur goedgekeurde jaarbegroting als referentiepunt en licht u de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de door OCW goedgekeurde meerjarenbegroting toe. Kleine afwijkingen op de laatst goedgekeurde begroting als gevolg van inflatie behoeven niet te worden toegelicht.

4.3 MODEL KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT

MODEL III – KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT

Met het kwantitatief activiteitenoverzicht geeft u inzicht in de activiteiten die door u zijn verricht in het betreffende boekjaar. Uitgangspunt hiervoor zijn de voorgenomen activiteiten uit het activiteitenplan dat de basis is voor de subsidiebeschikking voor de periode 2025-2028. Indien de activiteiten in het boekjaar naar soort en omvang afwijken van uw planning licht u dit toe in uw bestuursverslag. Hierin geeft u een reflectie op de verschillen in het boekjaar en beschrijft u mogelijke consequenties voor toekomstige activiteiten.

De modellen van het kwantitatieve activiteitenoverzicht bieden ook ruimte om online activiteiten en het bezoek daaraan inzichtelijk te kunnen maken. Het doel hiervan is om uw artistieke uitingen en het bereik daarvan in het digitale domein in beeld te brengen. Indien u niet volledig uit de voeten kunt met de gehanteerde definities of wanneer niet al uw activiteiten een plek kunnen krijgen in het kwantitatieve activiteitenoverzicht, zoals bijvoorbeeld het bezoek aan uw website of volgers op sociale media, vragen wij u deze online activiteiten toe te lichten in het bestuursverslag (N.B.: marketingactiviteiten horen hier niet bij).

Bezoeken online

In het geval van betaalde bezoeken online telt u het aantal verkochte tickets. Voor alle overige online bezoeken telt u bij voorkeur streams waar ten minste 1 minuut aaneengesloten naar is gekeken of geluisterd. Als het gebruikte streamingplatform dit niet mogelijk maakt dan neemt u het aantal streams ongeacht de lengte van kijken of luisteren. Het kan gaan om bezoeken aan een live streaming van een online voorstelling, presentatie, kernactiviteit van een festival, schoolgebonden voorstellingen, schoolgebonden activiteiten of overige activiteiten of het bekijken of beluisteren daarvan op een later tijdstip. Het is bekend dat via één stream soms meerdere personen meekijken of -luisteren (bijvoorbeeld in

het geval van schoolgebonden voorstellingen of activiteiten online). In het bestuursverslag kunt u een eventuele schatting van het aantal bereikte personen opnemen en toelichten. U telt voor de tabel echter alleen het aantal streams en géén eventueel geschatte aantallen. Om de continuïteit van de meting te waarborgen licht u in uw bestuursverslag toe welk systeem wordt gebruikt om het aantal bezoeken te tellen. Dit kan bijvoorbeeld een analytics pakket zijn of een platform dat de data verzamelt.

Hieronder vindt u welk kwantitatief activiteitenoverzicht op uw instelling van toepassing is op basis van het artikel op grond waarvan u subsidie ontvangt. Voor instellingen die vallen onder de categorieën *ondersteuning en ontwikkeling* en *ontwikkelinstelling* (Rsc artikelen 3.31, 3.37, 3.39, 3.42, 3.43, 3.47, 3.49 tm 3.54) geldt geen specifiek kwantitatief activiteitenoverzicht. Zij hebben voor de periode 2025-2028 zelf kwantitatieve indicatoren kunnen formuleren in relatie tot hun doelstellingen. Deze vormen voor deze instellingen het uitgangspunt voor verantwoording.

N.B.: De kwantitatieve activiteitenoverzichten zijn geen object van accountantscontrole.

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

- Artikel 3.12 Theater
- Artikel 3.14 Dans
- Artikel 3.20 Muziekensembles en koren
- Artikel 3.22 Grootschalig opera-aanbod
- Artikel 3.23 Overig opera-aanbod
- Artikel 3.27 Jeugdpodiumkunsten

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL SYMFONIEORKESTEN

- Artikel 3.16 Symfonieorkesten
- Artikel 3.17 Symfonieorkest begeleiding opera
- Artikel 3.18 Symfonieorkest begeleiding dans
- Artikel 3.19 Symfonieorkest aanbod pop en jazz

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL FESTIVALS

- Artikel 3.25 Podiumkunsten
- Artikel 3.36 Film
- Artikel 3.40 Letteren
- Artikel 3.44 Design
- Artikel 3.45 Ontwerp, beeldende kunst of cross-over

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL PRESENTATIE-INSTELLINGEN

- Artikel 3.33 Presentatie-instellingen

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL POSTACADEMISCHE INSTELLINGEN

- Artikel 3.34 Postacademische instellingen

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

	Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken
Producties				
Grote zaal (=> 400 zitplaatsen)				
Midden en kleine zaal (< 400 zitplaatsen)				
Online producties				
Totaal producties (1+2+3)				
Voorstellingen/activiteiten				
Reguliere voorstellingen				
Standplaats				
Buiten standplaats				
Buitenland				
Online				
Totaal reguliere voorstellingen (5+6+7+8)				
Specificatie reguliere voorstellingen				
Gratis bezoeken (zaal)				
Gratis bezoeken (online)				
Betaalde bezoeken (zaal) (5+6+7-10)				
Betaalde bezoeken (online) (8-11)				
Schoolgebonden voorstellingen				
Zaal				
Online				
Totaal schoolgebonden voorstellingen (14+15)				
Totaal voorstellingen (9+16)				
Schoolgebonden activiteiten				
Op locatie				
Online				
Totaal schoolgebonden activiteiten (19+20)				

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL SYMFONIEORKESTEN

Programma's	Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken
Symfonisch programma met grote bezetting (> 80 musici)				
Symfonisch programma met middelgrote en kleine bezetting (> 14 en <= 80 musici)				
Symfonisch programma met ensemble bezetting (<= 14 musici)				
Begeleidende programma's				
Totaal programma's (1+2+3+4)				
Waarvan online programma's				
Voorstellingen/activiteiten				
Reguliere voorstellingen				
Standplaats				
Buiten standplaats				
Buitenland				
Online				
Totaal reguliere voorstellingen (7+8+9+10)				
Specificatie reguliere voorstellingen				
Gratis bezoeken (zaal)				
Gratis bezoeken (online)				
Betaalde bezoeken (zaal) (7+8+9-12)				
Betaalde bezoeken (online) (10-13)				
Schoolgebonden voorstellingen				
Zaal				
Online				
Totaal schoolgebonden voorstellingen (16+17)				
Begeleidingen				
Begeleidende activiteiten				
Totaal voorstellingen (11+18+19)				
Schoolgebonden activiteiten				
Op locatie				
Online				
Totaal schoolgebonden activiteiten (21+22)				

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL FESTIVALS

	Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken
Kernactiviteiten				
Tijdens festivalperiode				
Buiten festivalperiode				
Online				
Totaal kernactiviteiten (1+2+3)				
Specificatie kernactiviteiten				
Gratis bezoeken (op locatie)				
Gratis bezoeken (online)				
Betaalde bezoeken (op locatie) (1+2-5)				
Betaalde bezoeken (online) (3-6)				
Schoolgebonden activiteiten				
Op locatie				
Online				
Totaal schoolgebonden activiteiten (9+10)				
Totaal activiteiten (4+11)				

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL PRESENTATIE-INSTELLINGEN

	Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	aantal	aantal bezoeken	aantal	aantal bezoeken
Presentaties				
Op locatie				
Online				
Totaal presentaties (1+2)				
Specificatie presentaties				
Gratis bezoeken (op locatie)				
Gratis bezoeken (online)				
Betaalde bezoeken (op locatie) (1-4)				
Betaalde bezoeken (online) (2-5)				
Schoolgebonden activiteiten				
Op locatie				
Online				
Totaal schoolgebonden activiteiten (8+9)				
Overige activiteiten				
Op locatie				
Online				
Totaal overige activiteiten (11+12)				
Totaal activiteiten (10+13)				

KWANTITATIEF ACTIVITEITENOVERZICHT – MODEL POSTACADEMISCHE INSTELLINGEN BEELDEND KUNST

	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Deelnemers kernactiviteiten	aantal	aantal
Aantal deelnemers kernactiviteiten		

5. BELEIDSINFORMATIE

Conform artikel 2.20 (Onderzoeken) van de Rsc dient u mee te werken aan door of namens de minister ingestelde onderzoeken die erop zijn gericht de minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van zijn beleid. Voor de subsidieperiode 2025-2028 wordt u gevraagd informatie aan te leveren over alle personen die werkzaamheden verricht hebben voor uw organisatie in dit boekjaar. Hiervoor dient u onderstaande tabel in te vullen.

Onderstaande tabel dient ingevuld te worden door instellingen die op grond van artikel 4a van de Wet op het specifiek cultuurbeleid een vierjaarlijkse instellingssubsidie voor de periode 2025-2028 ontvangen, met uitzondering van de regionale musea die op grond van artikel 3.26 van de Rsc subsidie ontvangen.

Tabel werkzame personen

	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag
Uren werkweek fte		uur			uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)		fte			fte	
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)		fte			fte	
Ingehuurde zelfstandigen /freelancers		uur			uur	
Overige werkzame personen		fte			fte	
Stagiair(e)s		fte			fte	
Vrijwilligers		fte			fte	

TOELICHTING OP TABEL VOOR WERKZAME PERSONEN

U neemt in deze tabel alle personen op die werkzaamheden verricht hebben voor uw organisatie in dit boekjaar: werknemers, zelfstandigen/freelancers, overige betaalde krachten, stagiair(e)s en vrijwilligers. Het gaat om personen die onder uw rechtstreekse aansturing of in opdracht voor uw organisatie werken en een bijdrage leveren aan het product/de activiteiten van uw organisatie. Het gaat om alle soorten functies en werkzaamheden, ook als u deze in uw jaarverslag

mogelijk zou scharen onder materiële lasten (bijvoorbeeld de inhuur van een technicus of de inhuur van een schoonmaker).

Deze tabel dient om meer inzicht te geven in de ontwikkeling van fair practice ten aanzien van werkenden in de sector. De tabel is relevant in combinatie met de toelichting van uw instelling op toepassing van de Fair Practice Code en uw toelichting op de verplichting op Fair Pay.

U vult de tabel naar beste inzicht in en geeft een toelichting op deze tabel in uw bestuursverslag. U kunt bijvoorbeeld toelichten hoe de bedragen in de tabel zich verhouden tot de ontwikkeling van fair practice en de eventuele impact daarvan op uw activiteiten. U kunt in uw bestuursverslag ook toelichten wanneer u niet in staat bent onderdelen van de tabel in te vullen op basis van uw administratie. In hoofdstuk 5 vindt u de definities van de in de tabel genoemde begrippen.

Specifieke onderdelen

- Wanneer sprake is van een stuksprijs bij de directe inhuur van zzp'ers / freelancers, verzoeken we u het bedrag om te rekenen. U kunt dit doen door het bedrag te nemen, daar de gemaakte kosten (bijvoorbeeld materiaalkosten) van af te trekken en dat te delen door het gewerkte aantal uren. U moet dit toelichten in het bestuursverslag. Werknemers of zelfstandigen die werkzaam zijn voor een bedrijf dat door uw instellingen wordt ingehuurd worden niet meegeteld.

Voorbeeld om dit toe te lichten:

U huurt een beeldend kunstenaar in om een werk te maken en die persoon is zzp'er en rekent een vast bedrag. De kunstenaar heeft iemand ingehuurd voor het maken van een onderdeel van het kunstwerk. U neemt dan het gehele bedrag dat de kunstenaar bij u in rekening heeft gebracht en trekt daarvan af de kosten die de kunstenaar naar schatting heeft gemaakt voor het inhuren van degene die het onderdeel van het kunstwerk heeft gemaakt en eventuele andere kosten, zoals materiaalkosten. Het verschil zet u in de tabel bij 'bedrag'. Bij 'aantal uren' zet u een inschatting van het aantal gewerkte uren door de kunstenaar zelf.

In het bestuursverslag geeft u aan hoe u de inschatting hebt gemaakt van de kosten van de inhuur en andere kosten en van het gemaakte aantal uren door de kunstenaar.

- Bij uren werkweek fte vult u in het standaard aantal uren voor een fte in een werkweek, bijvoorbeeld 36, 38 of 40 uur.
- Bij werknemers in tijdelijke dienst met een nul-urencontract schrijft u het aantal gemaakte uren op.

N.B.: De tabel voor werkzame personen is geen object van accountantscontrole.

6. DEFINITIELIJST EN TOELICHTING VOOR DE VERANTWOORDING VAN CULTUURSUBSIDIES

Begrip	Toelichting
Activiteitenlasten materieel	De materiële lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling. Hieronder vallen zaken als zaalhuur (voor repetities en uitvoeringen), educatie, reis- en transportkosten, specifieke publiciteitskosten en kosten van vergunningen.
Activiteitenlasten personeel	De personele lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling.
Baten in natura	Van baten in natura is sprake als geen financiële vergoeding gegeven wordt, maar goederen. Dit kan in de vorm voor bewezen diensten (sponsoring), barthers (ruilhandel) of 'om niet' (schenking). Baten in natura worden opgenomen op de balans/ in de exploitatie. Baten in natura, evenals kortingen op kosten/facturen, worden door OCW niet meegenomen bij het bepalen van het eigen inkomstenpercentage (eigen inkomsten/structurele subsidies). <i>Aandachtspunt</i> De baten in de vorm van goederen of diensten dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en tegen die reële waarde opgenomen te worden onder de baten (cf RJ 640.204). Het gaat hier bijv. om verkrijging van een pand voor een bedrag lager dan de reële waarde, dan wel "om niet" of een niet of tegen gereduceerd tarief verrichten van diensten door een notaris. Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag. Indien van belangrijke baten in de vorm van zaken of diensten de waarde niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, wordt hiervan in de toelichting melding gemaakt (RJ 640.407).
Bedrag ingehuurd zelfstandigen/freelancers	U telt hier het bedrag dat gemoeid is met arbeid en bijbehorende kosten (eventuele bijdragen aan scholing, pensioen, AOV, collectieve vertegenwoordiging, declarabele voorbereidingstijd etc). Eventuele materiaalkosten laat u zoveel mogelijk buiten beschouwing. Indien u geen afspraak heeft gemaakt over het onderscheid tussen arbeidskosten en materieelkosten, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.

Begeleidende activiteiten	Het muzikaal begeleiden van producties voor dans of opera. Orkesten vermelden in de toelichting op de exploitatierekening het deel van de structurele subsidie dat verhoudingsgewijs bestemd is voor begeleidende activiteiten (ballet- en operabegeleidingen). Het deel kan als volgt berekend worden: Alle gerealiseerde begeleidende activiteiten 'om niet' worden gedeeld door het totaal aan gerealiseerde uitvoeringen. Dit bedrag wordt vermenigvuldigd met het totaal aan de structurele subsidies van alle overheidslagen (OCW, provincie en gemeenten).
Begeleidende programma's	Wat het publiek te horen/zien krijgt in een bepaalde tijdspanne. Het programma kan één uitvoering betreffen, maar kan ook betrekking hebben op meerdere dagen waarop voorstellingen geprogrammeerd staan.
Beheerlasten materieel	Alle materiële lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie en niet direct toe te wijzen zijn aan activiteiten. Hieronder vallen zaken als huisvesting, kantoorkosten, algemene publiciteitskosten en afschrijvingskosten.
Beheerlasten personeel	Alle personele lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie. Personele lasten omvatten tenminste de bruto salarissen, werkgeversdeel sociale lasten, vakantiegeld, kosten pensioenpremie en kosten inhuur.
Betaalde bezoeken	Fysieke bezoeken aan een voorstelling, presentatie of kernactiviteit van festivals waarvoor inkomsten worden verkregen. Online betaalde bezoeken worden apart geregistreerd (zie: betaalde bezoeken online).
Betaalde bezoeken online	Aantal bezoeken aan een online voorstelling, presentatie of kernactiviteit van festivals waarvoor inkomsten worden verkregen. U telt hiervoor het aantal verkochte tickets.
Bezoeken overige activiteiten	Aantal bezoeken aan overige activiteiten (zie: overige activiteiten). U hoeft geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken.
Bezoeken overige activiteiten online	Aantal bezoeken aan overige activiteiten online (zie: overige activiteiten online). Het kan gaan om het live bezoeken van de online activiteiten of op een later tijdstip. U hoeft geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken.
	Als er sprake is van content die gestreamd wordt, dan verwijzen wij u hiervoor naar de toelichting in het handboek op pagina 20.
Bezoeken radio of tv	Aantal kijkers of luisteraars van voorstellingen voor radio of tv. In het geval van tv-uitzendingen maakt u gebruik van kijkonderzoek.nl (SKO). Bij radio-uitzendingen maakt u een schatting op basis van het Nationaal Luisteronderzoek (NLO) en geeft u toelichting in uw bestuursverslag.
Bezoeken schoolgebonden activiteiten	Aantal leerlingen/studenten dat in schoolverband deelnemen aan schoolgebonden activiteiten (zie: schoolgebonden activiteiten).
Bezoeken schoolgebonden activiteiten online	Aantal leerlingen/studenten die in schoolverband een online schoolgebonden activiteit bezoeken (zie: schoolgebonden activiteiten online). Het kan gaan om het live bezoeken van de online activiteiten of op een later tijdstip. U hoeft geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken.

	Als u geen exacte registratie heeft, kunt u een schatting van het aantal bereikte leerlingen/studenten opnemen en toelichten in uw bestuursverslag. De geschatte aantallen worden niet opgenomen in de tabel van het kwantitatief activiteitenoverzicht.
Bezoeken schoolgebonden voorstellingen	Aantal leerlingen/studenten dat in schoolverband een schoolgebonden voorstelling bezoekt.
Bezoeken schoolgebonden voorstellingen online	Aantal leerlingen/studenten die een online voorstelling in schoolverband bezoeken (zie: schoolgebonden voorstellingen online). Het kan gaan om het live bekijken van online voorstellingen of op een later tijdstip. U hoeft geen onderscheid te maken tussen betaalde of gratis bezoeken. Als u geen exacte registratie heeft, kunt u een schatting van het aantal bereikte leerlingen/studenten opnemen en toelichten in uw bestuursverslag. De geschatte aantallen worden niet opgenomen in de tabel van het kwantitatief activiteiten overzicht.
Bijdragen uit private middelen	Alle financiële bijdragen van private partijen (particulieren, inclusief vriendenverenigingen, bedrijven, private fondsen en goededoelenloterijen). Bijdragen zijn giften, schenkingen, donaties, legaten, nalatenschappen of contributies. Het betreft geen sponsorinkomsten. U wordt gevraagd de bijdragen van ieder privaat fonds apart te specificeren in de toelichting.
Bijzondere baten/-lasten	Kosten of opbrengsten die niet zijn ontstaan door normale bedrijfsvoering. Het is niet langer toegestaan buitengewone baten en buitengewone lasten op te nemen in de jaarrekening (artikel 2:377 lid 1 letter b BW is daarom vervallen). Dit heeft wel tot gevolg dat in de toelichting baten en lasten die uitzonderlijk van omvang en/of mate van voorkomen zijn, specifiek moeten worden vermeld (BW 2: 377 lid 8). De wetgever bedoelt hierin met de termen "uitzonderlijk", "buitengewoon" en "bijzonder" hetzelfde.
Coproductie	Twee of meer (al dan niet gesubsidieerde) producenten of instellingen werken samen aan één productie. Daarvoor moet de samenwerking minimaal voldoen aan de volgende voorwaarden: 1. De artistieke signatuur van de verschillende samenwerkingspartners komt tot uiting in de productie en de samenwerkingspartners zijn zichtbaar in het publiciteitsmateriaal; 2. De samenwerkingspartners investeren op enigerlei wijze gezamenlijk en delen de productionele verantwoordelijkheid.
Educatie	Verzamelterm voor al het schoolgebonden en niet-schoolgebonden leren over, en aan de hand van, kunst en cultureel erfgoed.
Eigen inkomsten	Het totaal van de directe opbrengsten (totale publieksinkomsten, sponsorinkomsten en totale overige inkomsten), indirecte inkomsten en totale bijdragen uit private middelen. Hieronder vallen <u>niet</u>: overheidssubsidies, waardering vrijkaarten, baten in natura, rente-inkomsten en kapitalisatie van vrijwilligers.

Eigen productie	Een productie die door één producent of instelling tot stand is gekomen. Het gaat hier <u>niet</u> om coproductie.
Fte	Er is geen vaste norm voor het aantal uur bij 1 fte. CAO's hanteren vaak ook verschillende aantallen uren. Daarom vragen wij u het aantal uur per week dat u hanteert voor een fte aan te geven. Het aantal fte's in de tabel geeft u aan voor het hele boekjaar. Voor de opgave van het aantal uren bij zelfstandigen dient u, waar mogelijk, uit te gaan van het aantal uren dat de zelfstandige gedeclareerd heeft, of betaald is op basis van een overeenkomst. Indien het aantal uren geen onderdeel uit maakt van de overeenkomst, dan kunt u een schatting te maken van het aantal uren dat met de opdracht gemoeid was. U licht dit eventueel toe in het bestuursverslag.
Gratis bezoeken	Alle bezoeken waarvoor geen inkomsten worden verkregen. Hieronder vallen zaken als vrijkaarten voor bezoeken aan voorstellingen of presentaties en voorstellingen waar men niet voor kan betalen, omdat er geen kaartverkoop is (bijvoorbeeld straatoptredens). Online gratis bezoeken worden apart geregistreerd (zie: gratis bezoeken online).
Gratis bezoeken online	Aantal bezoeken aan een online voorstelling, presentatie of kernactiviteit van festivals waarvoor géén inkomsten worden verkregen.
Incidentele publieke subsidies	Onder incidentele publieke subsidies geeft u een opsomming van alle incidentele subsidies zowel éénjarig als meerjarige. Bepalend is of de subsidie is verstrekt door of namens een overheid. Van het laatste is sprake als de overheid invloed heeft op de verdeling van de subsidies. Het gaat om de volgende categorieën: - subsidies die rechtstreeks zijn verstrekt door het Rijk (ministeries, agentschappen, rijksdiensten, ambassades etc.), gemeenten, provincies of waterschappen; - subsidies die zijn verstrekt door een zelfstandig bestuursorgaan, zoals een cultuurfonds (Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie, Nederlands Letterenfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Nederlands Fonds voor de Film), een gemeentelijk of provinciaal fonds (zoals het Amsterdams Fonds voor de Kunst); - subsidies die zijn verstrekt door (andere) organisaties met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid (zoals de Taalunie); - subsidies die zijn verstrekt door de Europese Unie, buitenlandse overheden of buitenlandse publieke fondsen en art councils. (Zie ook structurele publieke subsidies).
Indirecte inkomsten	Alle opbrengsten die geen of slechts een indirecte relatie hebben met de kernactiviteiten van de rechtspersoon. Hieronder vallen zaken als verhuur van onroerend goed, horeca los van voorstellingen en het uitlenen van personeel. Deze post dient u in de toelichting te specificeren en te omschrijven.

Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	We hanteren de sociaaleconomische invalshoek van het CBS: iemand die persoonlijk arbeid verricht voor eigen rekening of risico, in een eigen bedrijf of praktijk of in een zelfstandig uitgeoefend beroep (zelfstandig ondernemer), als directeurgrootaandeelhouder (dga), of als overige zelfstandige (bijvoorbeeld als vennoot van een VOF of als werknemer in of in opdracht van een stichting of een Belgische VZW). U vult de tabel in op grond van de contractuele afspraken die u gemaakt heeft met een ingehuurde zelfstandig persoon. De zelfstandig ondernemers kunnen op hun beurt gebruik maken van derden (meewerkende gezinslid, of de zelfstandigen met personeel (zmp'er). Voor het invullen van deze tabel telt u het aan aantal uren waarvoor een contractuele afspraak hebt gemaakt met de zelfstandige. Dat deze een deel van de uren mogelijk door een ander laat uitvoeren is hier niet relevant. Indien u geen afspraak heeft gemaakt over het aantal uren, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.
Kernactiviteiten online (festivals)	Aantal kernactiviteiten die online bekeken of beluisterd kunnen worden (gestreamd). U telt hier ook het aantal hybride kernactiviteiten mee (een kernactiviteit die zowel fysiek als online te bekijken of te beluisteren is).
Nalatenschap/legaat	De organisatie dient baten uit nalatenschappen en legaten te verwerken in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld (cf. RJ 640.208). Zij verwerkt voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het boekjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. Baten uit legaten en nalatenschappen boekt u onder private middelen.
Online producties / programma's (podiumkunsten / symfonieorkesten)	Aantal producties of programma's die speciaal zijn gemaakt met als doel deze online of digitaal te tonen. Hybride programma's (om gedeeltelijk in de zaal en gedeeltelijk online te tonen) kunnen hier ook worden opgenomen. U maakt in dit geval wel een keuze waar u de productie of het programma meetelt (u telt dus geen producties of programma's dubbel mee).
Overige activiteiten (presentatie-instellingen)	Aantal openbare activiteiten die samenhangen met uw artistieke doelstellingen, zoals workshops, lezingen etc., maar geen kernactiviteit van uw instelling zijn.
Overige activiteiten online (presentatie-instellingen)	Aantal openbare activiteiten die samenhangen met uw artistieke doelstellingen en die online kunnen worden bezocht, zoals online workshops, lezingen, games of video's met achtergrondinformatie. Het gaat hierbij niet om het aantal presentaties online.
Overige directe inkomsten	Alle overige inkomsten die een directe relatie hebben met kernactiviteit(en) en niet onder een eerdergenoemde post in de exploitatierekening vallen. Deze post dient u in de toelichting te specificeren en te omschrijven.
Overige werkzame personen	Uitzendkrachten, remplaçanten, payrollers, en gedetacheerden, inclusief gedetacheerden via Werkbedrijven en verloningsbedrijven, maar exclusief stagiair(e)s. Werknemers die werken voor een door u ingehuurd bedrijf worden niet meegeteld (denk bijvoorbeeld aan een marketingbedrijf dat u één factuur stuurt voor de geleverde diensten).

	Eventuele materiaalkosten laat u zoveel mogelijk buiten beschouwing. Indien u geen afspraak heeft gemaakt over het onderscheid tussen arbeidskosten en materiaalkosten, maakt u in dat geval een schatting en geeft u een toelichting in uw bestuursverslag.
Partage	Verkregen inkomsten op basis van afspraken over de verdeling van de recette tussen podium en bespeler (orkest, gezelschap).
Personeel en werkgeverschap	De wijze waarop de organisatie invulling geeft aan werkgeverschap en/of opdrachtgeverschap en dit zodanig vorm geeft dat er rekening wordt gehouden met de belangen van de werknemers en/of ingehuurde krachten.
Personeelslasten	De totale personele lasten binnen de organisatie. De totale personele lasten worden uitgesplitst naar lasten voor personeel met een vast contract, lasten voor personeel met een tijdelijk contract en de inhuur van personeel.
Podium	Een voorziening die bestemd of geschikt is voor de presentatie van podiumkunsten. Het hoeft daarbij niet te gaan om een voorziening die van meet af aan bestemd is geweest voor de presentatie van podiumkunsten. Het kan dus ook gaan om voorzieningen die het naar hun aard mogelijk maken om er podiumkunsten te presenteren. Jeugdtheatergezelschappen kunnen hun gesubsidieerde activiteiten ook in scholen uitvoeren, indien die over een geschikte voorziening daarvoor beschikken.
Presentaties online <i>(presentatie-instellingen)</i>	Aantal presentaties die online bekeken of beluisterd kunnen worden (gestreamd). U telt hier ook het aantal hybride presentaties mee (een presentatie die zowel fysiek als online te bekijken of te beluisteren is).
Producties / programma's <i>(podiumkunsten / symfonieorkesten)</i>	Het totaal aantal producties/programma's (inclusief coproducties) binnen een boekjaar.
Publieksinkomsten	Alle inkomsten die direct aan de publieksactiviteiten zijn gekoppeld. Hieronder vallen zaken als kaartverkoop, recettes, uitkoopsommen, partages en overige publieksinkomsten (verkoop programma's, vergoedingen radio- of televisieoptredens, auteursrecht, horeca, museum-/ theaterwinkel etc.). De publieksinkomsten worden uitgesplitst naar publieksinkomsten binnenland en buitenland.
Radio of tv	Aantal voorstellingen te bekijken of te beluisteren via tv of radio. Het gaat hierbij niet om uitzendingen waarin aandacht wordt besteed aan voorstellingen, zoals interviews. Deze kunt u toelichten in uw bestuursverslag.
Recettes	De inkomsten uit de verkoop van entreebewijzen of voorstellingen, theatertoeslagen en reserveringsgelden.
Reguliere voorstellingen	Aantal voorstellingen van een productie of programma. Het gaat hierbij om een openbaar toegankelijke kunstactiviteit die bedoeld is voor publiek.

	Het aantal online voorstellingen of hybride voorstellingen telt u hier niet mee (zie: reguliere voorstellingen online). Ook schoolgebonden voorstellingen telt u hier niet mee (zie: schoolgebonden voorstellingen).
Reguliere voorstellingen online	Aantal voorstellingen van een online productie of programma (zie: online producties of programma's) die online bekeken of beluisterd kunnen worden (gestreamd). U telt hier ook het aantal hybride voorstellingen mee (een voorstelling die zowel fysiek als online te bekijken of te beluisteren is).
Schoolgebonden activiteiten	Schoolgebonden activiteiten zijn besloten educatieve activiteiten die in schoolverband (po/vo/mbo/ho) worden ondernomen, dat wil zeggen dat men met de groep tijdens schooltijd een activiteit onderneemt op school, bij de culturele instelling of op een andere locatie (niet zijnde voorstellingen, presentaties of kernactiviteiten van festivals). Deze activiteiten maken onderdeel uit van het lesprogramma en zijn bestemd voor alle leerlingen/studenten van de groep waarmee de activiteit wordt bezocht.
Schoolgebonden activiteiten online	Aantal besloten educatieve activiteiten die in schoolverband (po/vo/mbo/ho) online kunnen worden bezocht, zoals een online workshop, game of inleiding op het bezoek aan een voorstelling. Deze activiteiten maken deel uit van het lesprogramma en zijn bestemd voor alle leerlingen/studenten van de groep waarmee de activiteit wordt bezocht. Het gaat hier niet om het aantal schoolgebonden voorstellingen online.
Schoolgebonden voorstellingen	Een besloten voorstelling van een productie of programma die in schoolverband (po/vo/mbo/ho) wordt bezocht door leerlingen/studenten.
Schoolgebonden voorstellingen online	Aantal besloten voorstellingen van een online productie of programma (zie: online producties / programma's) die in schoolverband (po/vo/mbo/ho) online bekeken of beluisterd kunnen worden (gestreamd). U telt hier ook het aantal hybride besloten voorstellingen mee (een voorstelling die zowel fysiek als online te bekijken of te beluisteren is). Het gaat hier niet om het aantal schoolgebonden (educatieve) activiteiten.
Sponsorinkomsten	Sponsorinkomsten betreffen financiële inkomsten uit een overeenkomst tussen een onderneming (de sponsor) en een culturele instelling of een organisator van een cultureel evenement (de gesponsorde). Onder sponsoring wordt <u>niet</u> verstaan reclame en giften zonder tegenprestaties. Baten in natura en inkomsten van fondsen en particulieren vallen buiten de sponsorinkomsten.
Stagiair(e)s	Personen die werkzaamheden verrichten voor uw organisatie in het kader van een opleiding en daarvoor niet betaald worden, met uitzondering van een stagevergoeding of vergoeding van werkelijk gemaakte kosten (volgens de voorwaarden van de Belastingdienst).

Standplaats	De gemeente waar de instelling haar huisvesting heeft en in de lokale culturele infrastructuur is ingebed. Daarbij hoeft het niet uitsluitend te gaan om de gemeente waar de instelling statutair is gevestigd of een administratieadres heeft.
Structurele subsidie OCW, provincie, gemeente en overig	Alle structurele subsidies die u van deze bronnen ontvangt. Een structurele subsidie is een subsidie ten behoeve van de exploitatie voor uw voortdurende activiteiten, zoals de vierjaarlijkse subsidie in het kader van de culturele basisinfrastructuur. Ook meerjarige structurele subsidies van anderen, zoals Europese subsidies, worden hier opgenomen. U wordt gevraagd de bijdragen van ieder orgaan apart te specificeren in de toelichting.
Uitkoop	Een overeenkomst op basis van uitkoopsommen; het overeengekomen bedrag tussen podium en bespeler.
Vergoedingen coproducent	De vergoedingen, die van een coproducent worden ontvangen voor een productie waar met twee of meer (al dan niet gesubsidieerde) producenten of instellingen aan wordt gewerkt. Zie voor voorwaarden onder coproductie.
Vrijwilligers	Personen die werkzaamheden verrichten voor uw organisatie en daarvoor niet betaald worden met uitzondering van een vrijwilligersvergoeding of vergoeding van werkelijk gemaakte kosten (volgens de voorwaarden van de Belastingdienst). De werkzaamheden worden verricht zonder dienstverband of contract, met uitzondering van een vrijwilligerscontract. <i>Aandachtspunt</i> Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen in de exploitatierekening. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag.
Waardering vrijkaarten	Het saldo van de financiële waarde van de vrijkaarten die de organisatie in een bepaald jaar heeft verstrekt. Waardering vrijkaarten wordt niet opgenomen in de exploitatie, maar kan meegenomen worden in de toelichting op de exploitatie.
Werknemers in tijdelijke dienst – bepaalde tijd)	Werknemer op de loonlijst in tijdelijke dienst, dus voor bepaalde tijd. Het kan gaan om voltijd of deeltijd dienstverbanden. Ook nul-urencontracten vallen hieronder.
Werknemers in vaste dienst – onbepaalde tijd)	Werknemer op de loonlijst in vaste dienst, dus voor onbepaalde tijd. Het kan gaan om voltijd of deeltijd dienstverbanden.

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Publicatie via: www.cultuursubsidie.nl